

Suositus 14/2024
Ehdotus A 1970/UVU
Käsittelijä Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta

Mietintö poliittisesta dialogista

Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto katsoo suosituksen 14/2024 *loppuun käsitellyksi* poliittisen dialogin jälkeen.

Taustaa

Suosituksen sanamuoto on seuraava:

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että vahvistetaan työtä rajaesteiden poistamiseksi, uusien rajaesteiden muodostumisen ehkäisemiseksi sekä rajaestetyön priorisoimiseksi.

että vahvistetaan rajaesteneuvoston mandaattia muun muassa vuosittain poistettavien rajaesteiden kvantitatiivista tavoitetta nostamalla.

Poliittinen dialogi

Suositukseen saadun vastauksen perusteella valiokunnalta puuttui selitys sille, miksi Pohjoismaiden ministerineuvosto on ohjelmassaan päättänyt poistaa pääsihteerin rajaesteitä koskevan koordinoivan ja kokonaisvaltaisen roolin Pohjoismaiden ministerineuvoston sektorienvälisessä työssä.

Tämä koskee myös kansallisen tuen saamista mandaatille, jonka tavoitteena on rajaesteiden purkaminen. Mandaatista on nimittäin poistettu Pohjoismaiden neuvoston rajaesteryhmä, mikä heikentää kokonaistulosta, koska rajaesteryhmässä on edustus kaikista Pohjoismaiden parlamenteista ja siten se olisi oivallinen keino hakea kansallinen tuki mandaatille.

Lisäksi ohjelmasta puuttui selkeä kuvaus siitä, miten yhteistyöministerien laajemmalle poliittiselle mandaatille saadaan tukea muissa kansallisissa alakohtaisissa ministeriöissä.

Siksi Pohjoismaiden neuvosto halusi selvityksen siitä, miten kansalliset priorisoinnit purettavista rajaesteistä tehdään. Tekeekö yhteistyöministeri päätöksen vai päättävätkö eri alojen vastuuministerit ja tehdäänkö valinnat Pohjoismaisen

yhteistyökomitean (NSK) kautta yhteistyössä asianomaisten virkamieskomiteoiden kanssa? Tämä koskee niitä rajaesteitä, jotka vaikuttavat kaikkiin Pohjoismaihin, esimerkiksi pohjoismaiseen verosopimukseen liittyviä rajaesteitä. Mitä tapahtuu, jos pääosa maista haluaa priorisoida jotain rajaestettä, mutta yksi maa ei halua priorisoida? Tarkoittaako se, että rajaestettä ei ratkaista, vaikka pohjoismaisille yhteistyöministerieille on päätetty antaa laajempi poliittinen mandaatti? Siksi valiokunta halusi selvityksen siitä, miten kansalliset priorisoinnit purettavista rajaesteistä tehdään.

Jotta näihin kysymyksiin saataisiin vastauksia, pidettiin 29. lokakuuta 2025 poliittinen dialogi Ahvenanmaan yhteistyöministerin Annika Hambruddin, Tanskan yhteistyöministerin Morten Dahlinin ja Färsaarten yhteistyöministerin Bjarni Kárason Petersenin kanssa.

Valiokunnan näkemykset

Ahvenanmaan, Tanskan ja Färsaarten yhteistyöministerit antoivat poliittisessa dialogissa kattavia ja selventäviä vastauksia valiokunnan toivomuksen mukaisesti suosituksen kahteen että-lauseeseen, joihin ei ollut saatu vastausta, rajaesteiden purkamisen vauhdittamisesta rajaesteneuvoston mandaattia vahvistamalla.

Roskildessa 24. helmikuuta 2026

Tom Einar Karlsen (A)

Gunilla Carlsson (S)

Jani Kokko (sd.)

Mats Wiking (S), Ruotsi

Kjell-Arne Ottosson (KD)

Anna Falkenberg (Sb)

Markku Siponen (kesk.)

Geir Inge Lien (Sp)

Lars Püss (M)

John E Weinerhall (M)

Johnny Svedin (SD)

Merja Rasinkangas (ps.)

Liv Gustavsen (FrP)

Kenneth Fredslund Petersen (DD)